

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felölös szerkesztő: Dr. Brájjer Lajos.

Szerkesztőségi iroda:

Nagybecskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám.

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

Előfizetési árak:

Egész évre ——— 24 kor.
Félévre ——— 12
Negyedévre ——— 6
Egy óra ——— 2
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknál.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybecskerek, 1902.

XXXI. évfolyam. 229. szám.

Kedd, október 7.

A „nép“-képviselő.

Nagybecskerek, október 7.

Sajnosan kell tapasztalnunk, hogy a kuriai bíraskodás nagyszabású alkotása, mely a parlament légkörét van hivatva megtisztítani, habár nagyjában és egészében abból sok rothadt és fertőző anyagot kiküszöbölt, fattyuhajtásokat is engedett belopózni a nemzet élő lelkiismeretének terebélyes fája alá.

Ne értessünk félre!

A magyar földmivelő paraszt-gazda kérges tenyerét sokkal örömebb meg-szorítom, mint akárhány finoman ápol, gyűrűkkel megrakott kezét, — a homlokáról gyöngyöző verejték ragyogóbb elő-tem, mint a börziánerek nyakkendőiben ékeskedő briliánt, — daróca alatt egész-ségesebb vér lüktet, nemesebben gondol-kozó szív lakozik, mint a világpolgárok egész tömkelegében.

A tiszta magyar faj előtt, — melyhez, persze, a székelyt is számítom, habár beléje valamivel több furfang szorult — büszke-séggel hódolok meg, — igazi lelkesedéssel és örömmel nézem hamisítatlan hazafiságát, törhetlen munkaerejét, józan gondolkodá-sát, mely szoroson vett munkakörében megnyilvánul.

De fájdalom s épen itt van a bökkenő, a magyar parlament színvonalát mégis magasabbra tartom, sem hogy ott a magyar földmivelő parasztgazdát szívesen látnám.

Egyszerűen és kizárólag pedig azért, mert a mai nevelési viszonyok közepete nem áll és nem is állhat azon az értelmi fokon, hogy átölelhessen gondolatvilágában mindazokat az irányeszméket, melyekkel a haza boldogulásának utjai kikövezték, — hogy szűk látkörén belül nem válthatja ki az eszményi igazságot, s a politikai raiont.

Ennélfogva a parasztgazda nem kép-viselőnek való, mert a józan gondolkodás-mód még nem intelligencia, — a hazafias érzés még nem tudás, — az a bizonyos munkaerő elsenyved a szavak világában.

... A hirhedt ákosfalvi választás óta, mely egy következményeiben kiszámít-hatatlan jux képében az első u. n.: „nép“-képviselőt parlamentünkbe juttatta, s azt sem az igazi vérbeli székely-magyar-ság fajtájából, — aggasztó tüneteket észlelhetni különösen az erdélyi részeken.

Fölfújódott az önérzet a kiscgazdák-ban, s a hol megürül egy kerület, nyom-ban jelentkezik egy-kettő jelöltül közülök. Fájdalom, ezek nagyrésze is olyanok közül való, a kik a faluszájai; jól tudnak bánni a vagdalkozó kacorral s kevésbé jól az ekével és kaszával.

A jelek szerint a jövő általános vá-lasztásokon egész seregével keil majd az intelligenciának mindenik párton harcre kelni az ilyen jelöltekkel, kik közül — bizony-bizony — egy pár be is kerül a milliós új palotába!

Ez is baj, a fentebb előadottakból, de még nagyobb lesz, ha, ami valószínű, ezekre a mentelmi jog által kipárnázott utakra rálép a nemzetiségi parasztság is, mely aztán még nagyobb tömegekben do-minál egyes helyeken.

Itt, épen parlamentárizmusunk jöven-dője érdekében félre kell tenni minden kicsinyes pártérdeket, mivel határozottan megbélyegzendő az, ha valamely orgánus csufondáros pártviszketegből tolja a sze-kerét a nem odavaló elemeknek. Mikor aztán belátja — ha ugyan az igazságot beveszi — a tévedését, akkor már késő lesz.

Az intelligenciának feltétlenül tömö-rülnie kell e jogosulatlan invázió ellen!

Dr. Szász Károly.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) mindennap reggeli 6 óráig kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 5 óráig délután; ugyanazon napokon este 1/2 6-tól 1/2 8-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap déliben gőzfürdő. A kádfürdő egész nap nyitva marad.

Október 14. A közg. bizottság ülése d. e. 10 órakor a vár-megyeház kistermében.
15. Torontárvármegye öszi közgyűlése d. e. 10 óra-kor a városházán.
15. A jegyzői nyugdíjintézet választmányi ülése délután fél 4 órakor az alispáni kistermében.

— A király köszönete Temesvárnak. A temesvári hadapródiskola felavatása és a király szobrának leleplezése alkalmából lefolyt ünne-pésekről Sch w i t z e r Lajos lovag tábornagy, temesvári hadtestparancsnok legfelsőbb helyen jelentést tett, mire a király főhadsegéde, báró Bolfras tábornagy a hadtestparancsnokhoz táviratot intézett, mely szerint a király a szobor-leleplezésnél részt vett közönség alattvalói hő-érzelmek kifejezését szívélyes örömmel vette tudomásul és legkegyelmesebben elrendelte egy-ben, hogy legmagasabb köszönete a jelen volt közönségnek tudomására hozassék. A hadtest-parancsnok erről az egyházi és világi hatóságokat értesítette.

— A közg. bizottság ülése. Torontárvár-megye közg. bizottsága október hó 14-ikén dél-előtt 10 órakor a vármegyeház kistermében tartja rendes havi ülését.

— A népfőlkélok szemléje. A népfőlkélok szemléjét ma folytatták a városháza nagy termé-ben. A szemlén eddig 60 népfőlkélok jelentkezett Nagybecskerekről.

— Orvosválasztás Melenczén. Dr. Ranko-vits Szilárd orvos több mint egy negyed századon át szolgált a szenvedő embertársaink ügyét Melenceze községében s így nem esoda, hogy az egész köz-séget fájdalmasan érintette az érdemekben dus községi orvos azon elhatározása, hogy állásáról lemondani készül. El is határozták, hogy meg-

A „TORONTÁL“ tárcája.

Nem az fáj . . .

Nem az fáj oly nagyon nekem,
Hogy szived már nem az enyém,
Hogy nem pihenhet e fáradt
Lélek szivednek melegén.

Nem az fáj oly nagyon nekem,
Hogy elfeledtél engemet;
Hogy más simítja el s nem én
Hollósötét fűrtjeidet.

Nem az fáj oly nagyon nekem,
Hogy nem hallod sóhajomat,
Hogy nincs számomra egy könyecsepp
S egy vigasztaló gondolat.

Az fáj nekem olyan nagyon,
Hogy régen elfeledtelek;
Pedig egykor — emlékezel?
Milyen nagyon szerettelek!

Sziklay P. Gyula.

A lélekharang.

I.

A lövökerti ünnepen fényes volt a tánc.
A terem közepén összegyűlt férfiak, a nem táncolók nagy serege nem győzte nézni Pöröss Dezsőné sugár természetét, könnyed mozdulatait, fejének bájos tartását és mindazt, ami a fekete szemű, halavány arcú asszonyt olyan igézővé tette. A nők irigylelve nézték, mint tolakodik mindenki a közelébe.

A férj, Pöröss Dezső, a város tekintélyes kereskedője, a szomszéd terem ajtajában állt s a főorvossal beszélgetett. Eperjési Gyula, a híres nőgyógyító háttal állt a táncolók felé. Ugy tett, mintha semmi sem érdekelné, legkevésébet az ünnepelt asszony. Aki jól figyelt, az észrevehette, hogy ez a közönyösség csupa tette-tés, de azt is, hogy Pöröss Dezsőné máris ide-ges e feltűnő mellőztetés miatt.

A férj hirtelen szólt:
— Várj csak egy pillanatig. Ilonkának va-lami baja van.

Oda is lépett nejéhez, de ez hamar meg-nyugtatta urát és kacér mosolyt küldve Eper-jessy felé, tovább keringőzött táncosával.

A szünőráig nem is látta a főorvost, De

ekkor erősen várta, hogy ez felkeresi őt s karját ajánlva neki, elvezeti az étkező terembe, a hol a legelőkelőbb asztalnál mindig Pöröss Dezsőné foglalja el a főhelyet.

Már a párok elszállingóztak s szép asszony még mindig nem látta hódolóját. Végre jött a férj — de a házi barát nélkül.

— Elment? Bucsutlanul?

— Haza hívták Gyulát. A felesége megint hirtelen rosszul lett.

— Szegény Valéria!

A szép asszony felsóhajtott e sajnálkozás után. Tehát volt ok, amiért hazament az udvarlójá. Na, ez már megnyugtató.

Még néhány perc s már nyájasan mosoly-gott az asztalnál ülő ifjakra. De gondolatai másutt kalandoztak. A főtér egy nagy házban jártak, annak egy első emeleti szobájában, hol a szív-beteg Valéria valami gonosz rohamát szenvedti s ahol a főorvos, mint férj buzgólkodik, hogy a neje fájdalmait enyhítse . . . Meddig lehet még enyhíteni ezeket a gyötrelmeket? Meddig?

A kérdések, melyeket önmagához intézett Pörössné, megriasztották és alig győzte várni, hogy újra táncolhasson. A „lassu“ alatt különös ötlete támadt. Még a „friss“-et is eljártá s aztán megpihenve sietett férjéhez:

Téli idényre

Utazó bundák. Guba.
Téli kabátok.
Városi bundák.
Lodenkabátok

Átköltözés miatt raktáromon levő női és férfi ruházati
cikkeket leszállított árak mellett árusítom.

KOVÁCS • GEDEON

úri-, fiu-, női- és

leányruha terme.

Minden idényre

Raglanok. Felöltők.
Öltönyök. Nadrágok.
Női gallérok.
Női felöltők és kabátok.

kéri a derék orvost, hogy maradjon meg továbbra is körükben. Dr. Rankovits Szilárd orvos azonban kénytelen maradt, mert a terhes szolgálatot már nem bírja s pihenni vágyik, egyúttal azonban kijelentette, hogy végkép el nem hagyja a melenczeiket, mert a fürdő-orvosi állást egyelőre még megtartja. A fürdő-orvosi működése révén dr. Rankovits Szilárd neve széles vidéken ismeretes, mert számosan vannak, kik a melenczei Ruszandafürdőben kerestek és találtak gyógyulást s sok évi ott működése révén dr. Rankovics sokakon segített. Mult szombaton volt a dr. Rankovics Szilárd lemondásával üresedésbe jött melenczei orvosi állásnak választás utján való betöltése, amely alkalommal dr. Zamurovics Timotej, jelenleg cziprajai körorvost választották meg egyhangulag községi orvosnak a hét pályázó közül.

— **A tomaseváci hid.** Budapestről jelenti tudósítónk telefonon: Láng Lajos kereskedelmi miniszter ma délelőtt 11 órakor fogadta Nagybecskerek város küldöttségét a tomaseváci hid ügyében. A küldöttségben a tegnapi felsoroláson kívül a nagybecskereki ipartestület részéről részt vettek: Kugler Sándor, Pierre János, Bergkessel János, Schmidt Ferenc, Bartl Jakab és Jovanov Bozsidár, Tomasevác község részéről pedig: Topalovics Péter, Rityák M. és Windisch Alajos. A küldöttséget Szabó Ferenc apát, Nagybecskerek országgyűlési képviselője vezette a miniszter elé, míg a küldöttség célját dr. Grandjean József polgármester adta elő, s hosszabb beszédben ismertette a tomaseváci hid és az oda vezető út ügyét, részletesen ecsetelve, hogy milyen veszteséggel jár Nagybecskerek városára a forgalom elterelése a régi tomaseváci utról. Azután kérte a minisztert, hogy hagyja jóvá Torontálmegyének júliusi közgyűlésén hozott határozatát, melyvel elhatározta, hogy a régi tomaseváci hidat fölépítteti és az utat fölveszi a törvényhatósági uthalózatba. Láng Lajos kereskedelmi miniszter igen barátságosan fogadta a küldöttséget s nyíltan és őszintén kijelentette, hogy érdeklődéssel viseltetik a tomaseváci hid kérdése iránt, sikert azonban az ügyben csak úgy lehet elérni, ha az érdekeltség maga is hoz bizonyos áldozatokat. Miután kijelentette a miniszter, hogy az ügyet behatóan meg fogja vizsgálni, elbocsátotta a küldöttséget, a melynek tagjai lelkesen megéljenztek a minisztert.

— **Köszönetnyilvánítás.** A nagybecskereki könyvnyomdászok által a tüdőbetegek szanatoriuma javára mult szombaton rendezett szüreti mulat-

ságon felülfizettek: Watzke F. 6 kor., Fetter Kristóf 6 kor., Semsey Gyula 60 fillér, Marschall János 60 fillér, Rádd János 40 fillér. Azonkívül a Pleitz Fer. Pál cég és Seprős Valter ur a szükséges nyomtatványokat ingyen adták. Ugy a felülfizetésekért, mint a nyomtatványokért köszönetét nyilvánítja a rendezőség.

— **Halálozás.** Micsinei és benicezi Beniczky Sándor, Temesvármegye nyug. főpénztárnoka és 1848/49-iki honvédszázados f. h. 4-én, 75 éves korában Budapesten meghalt.

— **Műkedvelők hangversenye Módoson.** A módosi zeneműkedvelők folyó hó 18-án, szombaton a módosi Zágráb szálló emeleti nagytermében jótékony célú hangversenyt rendeznek. A műsor a következő számokból fog állani: 1. Gisser: „Plaisir noblesse”. Nyitány, előadja a zenekar. — 2. Bethoven: „Dicsőít téged”. Előadja a férfikar. — 3. Krommer: Hegedű kettős. Előadja Kaltenecker Albin és dr. Schimpl János. — 4. Haydn: Vonós négyes. Előadja Kaltenecker Albin, dr. Löffler Armin dr. Ernst Lajos és dr. Schimpl János. — 5. Kaltenecker Albin: „Mariska” Keringő, előadja a zenekar. — 6. Rostand: Részlet „Cyrano de Bergerac”-ból. Előadja Osztie István. — 7. Liszt: Magyar rapszódia. Zongorán előadja dr. Kálmán Samu. — 8. Langer: „Nagyanyóka.” Előadja a vonós zenekar. — 9. Hoós: Magyar népdalok, előadja a férfikar. — 10. Bachó: Béla induló. Előadja a zenekar. — A hangverseny után tánckövetkezik. Belépti díj: körszék 2 kor., zártszék 1 kor. 50 fill., személyjegy 1 kor. — Kezdeté este 8 órakor.

— **Eljegyzés.** Bogdán Lázár nagyikindai fiatal kereskedő eljegyezte Budisin Natált, Budisin György nagybirtokos leányát.

— **Zene-estély.** A színházi zenekar Ligethy Géza karmester vezénylete mellett szerdán, október hó 8-án a kaszinó éttermében válogatott műsorral zene-estélyt rendez. Kezdeté este 9 órakor. Az estélyre szabad a bemenet és a közönséget semmiféle fizetség nem terheli.

— **Lopás a Rezső-kaszárnyában.** Megirtuk, hogy a Rezső-laktanyában egyre-másra tűntek el a legénység ruhái, míg végre Kovács őrmester megesipte a kaszárnya tolvaját Dimalov Milos közlegény személyében. A legényt persze rögtön lecsukták s megindították ellene a vizsgálatot. A hadbíróóság a vizsgálat megejtésével Surgán János katonai büntügyi vizsgálóbíró bízta meg, aki ma érkezett Nagybecskerekre, hogy a lopás ügyében a vizsgálatot intezze.

— **Öngyilkos katona.** Heggan Györgyöt, nagybecskereki közlegényt jól ismerték katonatársai mint olyat, kinek sehogyan sem tetszik a katonaelet, legfőképp pedig az engedelmességet nem volt képes megszokni. Gyakran szembe is szállt felebbvalóival ellen s heves kifakadásokkal illette azokat. Eleinte megbüntették, de midőn ez sem használt, elküldték Temesvárra megfigyelésre, mert azt gyanították, hogy Heggan elmeháborodott. A vizsgálat meg is történt, az orvosok azonban határozottan kijelentették, hogy Heggan-nak semmi baja nincs és vissza akarták küldeni

Nagybecskerekre. A katona azonban annyira el volt keseredve, hogy elhatározta, véget vet az életének. Hozzájárult még a félelem is, mert tudta, ha visszajön, ismét megbüntetik. Egy óvatlan pillanatban végrehajtotta szándékát és tegnap Temesvárott felakasztotta magát. Az öngyilkosságról ma értesítették a nagybecskereki zászlóalj parancsnokságát.

— **Megfajított ikrek.** Kovácsi községből irják a következő rémes dolgot, Szurán Babetta napszámosnó néhány nappal ezelőtt ikreknek adott életet, de mindjárt a szülés után úgy nyilatkozott környezetére, hogy nagy terhére lesznek a gyermekek. Tegnapelőtt feltűnt a szomszédoknak, hogy a két gyermeket nem hallották sírni. Egy asszony bement Surán Babetta-hoz s tudakozódott a gyermekek felől, ez azonban kitérő választ adott. A szomszédasszony előtt gyanusnak látszott a dolog és a csendőrségnél feljelentette az esetet. A csendőrök felkutatták a házat és a két gyermeket megfajítva találtak egy teknőben. A még betegesen fekvő asszony, kit állapotára való tekintettel nem tartóztathattak le, azt vallotta, hogy a gyermekeket azért ölte meg, mert elitársukról nem bírt gondoskodni. Férje néhány héttel ezelőtt öngyilkosságot követett el, s így ő a legnagyobb nyomornak nézett elébe.

— **Meglopott mezőőrök.** A minap éjjel a bókai határban ismeretlen tettesek Zsunácz József és Vlivics József ottani mezőőröktől 2 drb. pej kancát loptak el. Az egyik lónak a bal combjában 134-es szám volt bélyegezve, míg a másik ló hátsó jobb combjába 77-es szám volt reszűtve. A két mezőőr rögtön jelentést tett az esetről s a csendőrség a lótolvajokat most mindenfelé keresi.

— **Arverés a MÁV-nál.** A MÁV. igazgató-sága közhírré teszi, hogy a vasúti kocsikban és az állomási helyiségekben elhagyott tárgyak, u. m. bőröndök, táskák, kalapok, ruha és fehérneműek, botok, napernyők és esernyők stb. az alább felsorolt állomásokon arverés alkalmával azonnali készpénzfizetés mellett el fognak adni: Szeged állomáson 1902. október 21-én d. u. 2 órakor; Debrecen állomáson 1902. október 27-én d. u. 2 órakor; Arad állomáson október 20-án d. u. 2 órakor.

Színház és Irodalom.

* **II-ik Rákóczy Ferenc fogsága.** A színházban tegnap október hatodikának emlékeztetere Szigligeti történelmi drámája II-ik Rákóczy Ferenc fogsága került színre, mely hazafias ünnepeken jobb híján rendes alkalmi darab. A közönséget azonban úgy látszik sem október 6-ika, sem a leszállított helyárok nem lelkesítették, mert a színház meglehetősen üres volt. A színtársulat drámai személyzete egyébként tegnap is dicséretesen működött s Györi Matildnak ismét alkalma nyílt érvényesíteni drámai képességeit Amália szerepében. Nagyon jó volt Vágó Géza Zrinyi Boldizsárja, Kemény Lajos, mint Rákóczy Ferenc, Cathriné Zrinyi Ilona szerepében, továbbá

— Menjünk haza! De utközben álljunk meg Valériaéknál. Kérdezni akarom, hogy van?

II.

Pöröss Dezső már hónapok óta olyasféle szerepet játszott a szép asszony mellett, mint valami automata. Nem volt akarata. Feleségét gyűlölte, kacérságát megvetette és szívesen beleegyezett, hogy amikor az asszonynak tetszik, hát elvál tőle. Ha szétmennek, akkor nem is szakítanak, mert a házasságok közt már régóta felbomlott minden kötelek.

Az uton nem is szóltak semmit. Amint aztán az Eperjessy-ház elé értek, látták, hogy csakugyan baj van. Több ablakban világosság derengett, a kapu előtt két hintó állt; néhány eseléd az idegen kocsisokkal dévajkodott.

Az egyik pesztonka azonnal szolgált föl-világosítással.

— A nagyságos asszony szivgöresöt kapott. Esméletét is elvesztette. A főorvos ur mostanáig nem segíthetett rajta. A rokonok közül többen itt vannak.

Pörössné végig haladt a hosszú folyosón és habozás nélkül benyitott a nappali szalonba. E mellett volt Valéria hálószobája. Ott megállt s nézte: közelit-e a férje. De Pöröss Dezső a folyosón maradt, hol egészen nyugodtan cigarettára gyújtott. Felesége betekintett a nyitott ajtón át a hálószobába s látta, mint hajol Eperjessy a beteg fölé s két nagynénje, Korondiné és Penteleiné ijedten állnak s várják: mit szól a főorvos.

A vendég behuzódott az ajtó mellé s várt, majd lábujhegyen közeledett néhány lépést. Most megszólalt Eperjessy:

— Már magához tért. Hadd pihenjen.

Jertek, nénik! Egy kis alvás meghozza megint a nyugalmát.

Amint aztán megfordult, nagy meglepetésére ott látta Pörössné az ágy mellett, amint rámeredt a betegre.

— Ah! hallotta? Hirtelen rosszul lett. Haza kellett jönnöm. De menjünk a másik szobába. És el akarta tuszkolni Pörössné.

Amint beszélgetett: azt mohón hallgatta a halálsápadt Valéria. Nagy, lázas szemekkel majd elnyelte az éjféli utáni vendéget, a jó barátot, akivel a kolostorban együtt nevelkedett, akire szeretetét pazarolta s aki most, ime ilyen különös részvétet tanúsít iránta. Hirtelen megszólalt a beteg.

— Ilona!

Pörössné megrendült minden tagjában. Olyan váratlan, olyan kísérteties volt a félig kérés, félig parancsoló hang, mely a felhomályból feléje vágott. És újból szólt a siri szótát:

— Maradj!

Pörössné habozott, de aztán odalépett a betegágyhoz.

Valéria intett, hogy mindnyájan távozzanak. Eperjessy lassan kifelé indult s a két nagynéne is ellebegett, alig lehetett egy léptüket hallani.

Amint egyedül maradt a két fiatal asszony — csak a kandallón álló díszes bronzóra ketyegése hallatszott.

— Tedd be az ajtót is! . . . Így És most ül ide . . . Utolszor beszéllek hozzád Ilona.

— De mit akarsz? Izgatott vagy! Megárt a beszéd.

És a verejték, a félelem verejtéke lepte el Pörössné homlokát, melyet Eperjessy liliumfehérnek szokott mondani.

— Hát csak nem bírod bevárni, míg be-

hunym a szememet? Elcsábítottad az uramat még életemben! Nem volt irgalmad, pedig láttad, hogy szeretem Gyulát, hogy az életemmel fizetem meg a csalódást . . . És elhagytad a férjedet, csakhogy az ő neje légy! . . . Itt fogsz lakni ebben az én lakásomban . . . itt fogod élni világodat, ahol én most haloklom . . . és itt fogod tölteni a nászjeit, ahol nemsokára az én ravatalom fog állani . . .

— Valéria! Az égre! — Az égre esküszöm, igen az igazságos égre, hogy nem lesz áldás ezen a frigyem! Nem is lehet: hisz kettős áruláson szerzed . . . kettős csaláson! . . . Kisérteni foglak! és jaj lesz neked! Jaj! jaj!

Pöröss Dezsőné sikoltva szökött fel.
— Oh, mit mondasz, Valéria!
— El ne merj jönni a temetősemre! Könyvet ne merj hullatni, te kétszínű, te kétlelkű! . . . Virágot ne merj küldeni egy szálat se!
És újból elájult a beteg.

III.

Másnap délelőtt Pöröss Dezsőné feldult tekintettel egy álmatlan gyötrelmes éj minden keserűnek kifejezésével arcán így szólt cinikusan mosolygó urához:

— Utazom. Elmegyek apámhoz.

— Amint tetszik.

A kocsis félóra mulva a pitvar elé közeledett. Hideg bucsuiniés s a lovak megindultak. Amint a főpiacon áthaladt a hintó, hirtelen haragszó rezgette meg a levegőt. A kocsis levette a kalapját.

— Szól már a lélekharang. Eperjessy né meghalt.
— Hajts, hajts!
Pörössné lázasan kiáltott a kocsisra. És rózsás füleit befogta keztyűs kezeivel.

Prém József

Cathri, Izsó, Szebeni, Tóth Stefánia, Somlár és Pintér.

*** A Csillag fia.** Ma este Goldfaden operája „A Csillag fia” (Bar Kochba) kerül színre a színházban. A címszerepet Pécsi László játssza, a többi főbb szerepet pedig Tomori Melisza, Győri Matild, Somlár, Izsó, Chatri és Vágó.

*** A Szigligeti Társaság jubileuma.** A nagyvárad Szigligeti Társaság október 26-ikán ünnepli fennállásának tíz esztendő évfordulóját, mely alkalomból jubileumi matiné rendez a következő műsorral: 1. Megnyitó. Dr. Hoványi Géza. 2. Alkalmi beszéd. Rádl Ödön. 3. Költemény. Somló Sándor. 4. Tanulmány. Dr. Imrik Péter. 5. Rajz. Fehér Dezső. 6. Versek. Sas Ede. 5. Epilógus Dr. Bodor Károly. Az ünnepi matiné után a Szigligeti Társaság tagjai délelben bankettra gyűlnek össze. Este a Szigligeti Színházban diszelszólás lesz, amely alkalommal Szigligeti Edének „Fenn az ernyő nincsen kas” című régi kedves vígjátéka kerül színre. A jubileum emlékeztetőre ugyancsak e hó folyamán fog megjelenni a „Szigligeti Társaság” új irodalmi évkönyve is.

*** Járt utakon** címmel novellák és verses könyvre hirdetés előfizetést Erdély Ernő. A nyolctíz ívre (128—160 oldal) terjedő kötetnek 2 koronára az ára. Az előfizetési pénzek a szerző címére a „Győri Hírlap”-hoz küldendők.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ A novemberi esküdtzéki tárgyalások.

Most állapították meg a nagybecskereki kir. törvényszéknél a novemberi esküdtzéki tárgyalások sorrendjét. E szerint az esküdtzéki tárgyalások november hó 4-én kezdődnek és 19-éig tartanak. Eddig tárgyalásra tüzték a következő ügyeket: November 4-én: Halált okozott súlyos testi sértés büntetése miatt terhelt Mojszin István melencei lakos ellen. — November 6-án: Szándékos emberölés büntetése miatt terhelt Jurisity Dragutin nagybecskereki lakos ellen. — November 8-án: Gyujtogatás büntetése miatt terhelt Olajos András és Szarvas Ferenc úrményházi lakosok ellen. — November 10-én: Rablás és más büntetése miatt terhelt Mohácsi Kálló, másképp Rostás Gurmi, másképp Sárközi József debreceni lakos ellen.

Közigazdaság.

Közlemények

kertmivelés és mezőgazdaságról.

Mühle Vilmostól Temesvárott.

III.

A virághagymának szabadon való tenyésztése.

A virághagyma október kezdetétől november végéig ültetendő, ha az idő ugyan még kedvező hozzá. Mindenekelőtt ritka, jól és mélyen átdolgozott, egészen rothadt trágya és tiszta homokból álló, meleg napos fekvésű talaj szükségeltetik. A hagyma nagysága szerint mélyebben vagy sekélyebben ültetendő, úgy hogy a Jácint, Tazetta, Nárcis és Tulipán fölött 10 centiméter magasságnyi föld legyen. Anemona, Crocus, Szironta fölött csak 6 cm. magasan. — Mihelyst beáll a fagy, az ágyak vagy csoportok trágyával vagy szalmával néhány hüvelknyire betakarandók, mely kora tavasszal — ha az erős fagy már kimarad — onnan eltávolítandó. Szironta és Anemona még tavasszal is előnyvel ültethető. A gyönyörű Gladiolus (ékliliom), mely egy kertben se hiányozzon, csak tavasszal, korábban vagy később ültetése, a mikor is épen virágzása kívánatik. A szép Tubaróza, jóillatú, tiszta fehér virággal, szintén csak tavasszal ültetendő és jó meleg, napos fekvést kedvel; virágzik augusztustól novemberig. Iris, ugy ősszel, mint tavasszal is ültethető és sok éven át megmarad.

Valamennyi virághagymánál vigyázni kell, hogy hajtásuk fölfelé történjen.

Friss trágya sohasem jó; ajánlom, mindig csak rothadtat használni; száraz időben tavasszal néhányszor jól locsolandó.

Mihelyst a lomb megsárgul, a hagymák a földből kiveendők, szellős, egészen árnyékos helyen szárítandók és néhány nap múlva a gyökereket tisztán, a levelek pedig közvetlen a nyak fölé levágandók, ennek története után alsó részüket fölfelé, deszkák vagy száraz homokra teendő, ahol a kiültetésig maradnak.

Tulipánt, Nárcist és Crocusc nem szükséges minden évben kivenni; 3 évig is a földben hagyhatók, de ezen időn túl teljesen elfajulnak, de ismét megjavulnak, ha jobb talajba ültetnek át.

□ Állatbetegségek. A földmivelésügyi miniszterium közlése szerint Torontál vármegye területén a következő állatbetegségek észleltettek a legutóbbi időben:

Lépfene:

nagyszentmiklósi j. Szerb-Nagy-Szent-Miklós 1 u., perjámosi j. Bogáros 2 u., Szent-Péter 1 u.

Veszetség:

csenei j. Nagy-Jécsa 1 u.

Takonykór és bőrféreg:

antalfalvi j. Antalfalva 1 u., Jarkovác 1 u., módosi j. Román-Szárcsa 1 u., nagybecskereki j. Nagy-Torák 1 u., Orlovát 1 u., nagyszentmiklósi j. Szerb-Nagy-Szent-Miklós 1 u., párdányi j. Szerb-Ittebe 1 u., zombolyai j. Grabác 1 u., Nagy-Komlós 1 u., Nagy-Kikinda v. 1 u.

Ragadós száj- és körömfájás:

antalfalvi j. Baránda 13 u., Czrepája 31 u., 11. Csenta 3 u., Idvor 139 u., Jarkovác 1 u., 1 l., Torontál-Sziget 2 u., Torontál-Vásárhely 222 u.,

bánlaki j. Kanak 1 p., Szécsenfalva 5 u., módosi j. Bóka 1 l., Horvát-Neuzina 2 t., Rudna 4 u., 1 l.,

nagybecskereki j. Bótos 3 u., Ittvárnok 1 u., Kis-Torák 179 u., 1 l., Magyar-Szent-Mihály 22 u., Nagy-Torák 54 u., Orlovát 1 l., Szerb-Elementér 2 p., 2 l., 81 u.,

nagykikindai j. Bocsár 1 u., pancsovai j. Dolova 1 l., 30 u., Glogon 1 l., párdányi j. Csebzsa 2 m., Ivánda 47 u., Jánosföld 1 l., Gyülvész 1 m., Szerb-Ittebe 1 p., Szerb-Párdány 1 l., Szerb-Szent-Márton 1 l., 2 u.,

perjámosi j. Sárafalva 1 l., törökbecsei j. Aracs 1 l., Kumán 1 l., Melence 3 u., Tarras 1 l., Torda 1 u., Törökbecse 1 u.

Juhhimlő:

pancsovai j. Beresztóc 1 l.

Ivarszervi hólyagos kiütés:

bánlaki j. Zichfalva 2 u., csenei j. Gyertyámos 1 u.

Rühkór:

antalfalvi j. Jarkovác 7 u., Lajosfalva 9 u., Tomasovác 5 u., Torontál-Sziget 1 u., Torontál-Vásárhelyi 1 u.,

bánlaki j. Bánlak 1 u., csenei j. Német 1 u., Öregfalva 3 u., Ujvár 1 u., módosi j. Rudna 1 u.,

nagybecskereki j. Szerb-Aradác 2 u., perjámosi j. Egres 1 u., Nagyikinda v. 1 u.

Sertésorbánc:

nagybecskereki j. Jankakid 1 p., Kis-Torák 45 u., párdányi j. Uj-Pécs 16 u.

Sertésvész:

alibunári j. Kevi-Szöllös 8 u., antalfalvi j. Idvor 9 u., Torontál-Sziget 2 u., bánlaki j. Nagy-Margita 1 m., Partos 4 u., csenei j. Gyertyámos 1 u., Kis-Jécsa 5 u., Ujvár 3 u.,

módosi j. Torontál-Szécsány 2 u.,

TÁVIRATOK.

A kiegyezési válság.

Budapest, október 7. (A „Torontál” ered. távirata.) Bécsből táviratozzák: A király Széll Kálmán miniszterelnököt ma reggel 8 órakor a kiegyezés ügyében magánkihallgatáson fogadta, a mely egy óra hosszat tartott. A miniszterelnök ma délután visszautazott Budapestre s itt részt vesz a szabadelvűpárt este tartandó értekezletén. Az értekezleten, melyen fontos nyilatkozatot várnak a miniszterelnöktől, a szabadelvűpárt tagjai zajos óvációra készülnek.

Budapest, október 7. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsi tudósítások szerint úgy Széll Kálmán, mint Körber miniszterelnökök beadták lemondásukat, melyet azonban a király nem fogadott el.

Az új országház bemutatása.

Budapest, október 7. (A „Torontál” eredeti távirata.) Apponyi Albert gróf, a képviselőház elnöke, ma mutatta be az újságíróknak, az új országház helyiségeit s ő maga személyesen kalauzolta a hírlapírókat. A képviselőház étkező helyiségében villásreggeli volt, melyen Rákosi Jenő felkészítette Apponyi Albert gróft, Apponyi gróf megköszönte Rákosi

Jenő szavait és méltatta a sajtó érdekeit. Az országházról szólván, hangzott, hogy ő annak idején ellenezte az új parlament építését, de most már megvan s miután ez a díszes épület egész Európában büszkeségünk lehet, szeressük közösen.

A horvát képviselők az új országház megnyitására.

Budapest, október 7. (A „Torontál” eredeti távirata.) Prágából jelentik, hogy a magyar országgyűlés horvát képviselő tagjai Budapestre utaztak, hogy részt vegyenek az új parlament megnyitására.

Az álherceg.

Budapest, október 7. (A „Torontál” eredeti távirata.) A múlt hónapban nagy szerepet játszott itt egy uri ember, aki magát Broglie hercegnek adta ki. Nagy lábon élt, sokat költött, magánokkal barátkozott, az éjjeli mulatóhelyeknek ismert alakja volt. Budapesti szereplése azonban nem tartott sokáig s néhány nappal ezelőtt hirtelen eltűnt. Most Karlsbadból azt jelentik, hogy a gavallér nem herceg, hanem egy svájci vendéglős szelthámos fia, akit különböző csalásokért köroznnek.

Határidő-üzlet.

Budapest, október 7. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén az árak szilárdak. Az idő kedvező. Déli zárlatkor a következő árakat jegyezték:

Buza áprilisra	7.13—7.14
„ októberre	7.26—7.27
Rozs októberre	6.31—6.32
„ áprilisra	6.38—6.39
„ májusra (1903.)	5.58—5.59
Zab (októberre)	5.81—5.82
Zab (áprilisra)	6.08—6.09

VÁROSI SZÍNHÁZ.

Nagybecskerek, kedd, október hó 7-én:

Ujdonság! Itt először!

CSILLAG FIA.

(BAR KOCHBA.)

Keleti opera 4 felv. Szövegét és zenéjét írta: Goldfaden Abraham. Magyar szinpadra alkalmazta Beöthy László. Verseit írta: Pásztor Árpád.

Személyek:

Bar Kochba (a csillag fia) — — —	Pécsi László
Azarja, hadsegédje — — —	Somlár
Modeimi rabbi Eleazar talmud tudós — — —	Izsó Zoltán
Dinna, a leánya — — —	Tomori Melisza
Tinius Rufus, római helytartó Jeru- zsálemben — — —	Chatri Ferenc
Szeraphina, a felesége — — —	Győri Matild
Páfosz, gazdag zsidó ékszerész — — —	Vágó Géza
Egy ör Petár várában — — —	Óvári Jenő

Kezdeté 8 órakor.

Holnap, szerdán, október hó 8-án itt először:

Páholy. (Szabadkömüvesek.)

Vígjáték 3 felvonásban.

Felelős szerkesztőnk távollétében a szerkesztésért felelős: Somfai János.

Vonatok érkezése és indulása

Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekéről.

Érvényes 1902. október hó 1-től.

Érkezik:

a) A nagybecskereki pályaudvarra:

Temesvár. Versez. Zombolyáról: délután 9 óra 34 p.
Pancsováról: délután 5 óra 55 p.
Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 22 p.; délután 4 óra 35 p.
Budapest—Nagykikindáról: este 9 óra 53 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarra:

Zombolyáról. Versezről. Alibunárról és Temesvárról: este 7 óra 15 p.
Módosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 28 p.
Pancsováról: reggel 7 óra 23 p.
Zombolyáról: (keskenyvágányú vonal) reggel 8 óra 23 p.; este 6 óra 55 p.

Indul:

a) A nagybecskereki pályaudvarról:

Zombolya. Temesvár. Versezre: délután 4 óra 50 p.
Pancsovára: délután 8 óra 23 p.; délután 6 óra 20 p.
Szeged—Budapestre: d. e. 11 óra 12 p.; este 6 óra 46 p.
Nagykikinda—Budapestre: reggel 6 óra 7 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról:

Temesvár. Versez. Antalfalva—Pancsova és Alibunárra: reggel 3 óra 33 p.
Zombolyára: (keskenyvágányú vonal) reggel 3 óra 54 p.; délután 5 óra 10 p.
Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délelőtt 11 óra 38 p.

Katalinfalva község előjárótól.

235. sz. 1902.

807-3.3

Hirdetmény.

Katalinfalva község képviselőtestülete határanak birtoklasi rendezését, dülő utainak, valamint a parcellák megjelölését határozta el.

A határ 3200 hold, mintegy 1800 parcellában. Az ezen munkálatra reflektáló okleveles mérnök urak ajánlataiknak folyó hó 20-ig leendő beadására felhivatnak.

Közelebbi feltételek a jegyzői irodában megtudhatók.

Katalinfalván, 1902 évi október hó 3-án.

Községi előjáróság.

135.548/902 sz. A. III.

Magy. kir. államvasutak.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága az 1903. évi január hó 1-től december hó 31-ig, esetleg a következő két évben, tehát az 1905. év végéig évenként szükséges:

3000 métermázsa csepű
3000 " jutafonal,
800 " gyapotfonal, csapágyakhoz,
1000 kilogramm gyapotfonal kenőbelekhez,
700 " gyapjufonal kenőbelekhez

szállítása iránt nyilvános pályázatot hirdet. Az igazgatóság jogában állandó a fenti mennyiségekből 25% erejéig többet vagy kevesebbet megrendelni.

Ajánlat tehető egyes anyagokra és kisebb mennyiségekre is; egy vagy három évre is.

Az ajánlatok ivenkint egy koronás okmány-bélyeggel ellátva és lepecsételve legkésőbb 1902. évi október hó 15-én déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak igazgatósága anyag- és leltárbeszerzési szakosztályánál nyújtandók be.

Budapest, 1902. évi szeptember hó.

(3.2)

Az igazgatóság.

(Utánnomás nem díjazatik.)

2223. II. 1902. számhoz.

812-3.2

Hirdetmény.

Torontálvármegye alispánja 1902 évi szeptember hó 26-án kelt 45986. sz. rendeletével Zápolya-utcában létesítendő járda munkálatait 2091 korona 73 fillér összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlített munkálatok fogantatásának biztosítása céljából az 1902. évi október hó 20-ik napjának d. e. II órájára a torontálvármegyei m. kir. államépítészeti hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati verseny-tárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó, az engedélyezett költség után számítandó s a részletes feltételekben előirt 5%-nyi bántpénzzel ellátott zárt ajánlataikat a kitűzött nap 11 óráig a nevezett hivatalhoz annyiival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett m. kir. államépítészeti hivatalnál, a rendes hivatalos órákban naponkint megtekinthetők.

Nagybecskereken, 1902. évi szeptember hó 29-én.

M. kir. államépítészeti hivatal.

A hivatal főnöke:

Faur,

kir. főmérnök.

28.150/I. 902. sz.

Magyar kir. államvasutak.

Üzletvezetőség Zágráb.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak zágrábi üzletvezető-ségének Pécs állomásán levő 1 drb 4 méter átmérőjű és alkatrészeivel együtt mintegy 7380 kg. súlyu ócska fordító-korong, valamint 7 drb 1178 kg. összsúlylyal bíró ócska váltóállító készülék vasanyagát eladni óhajtván, ezek eladására ezennel pályázatot hirdetnek.

Pályázni kívánók felkéretnek, hogy arra vonatkozó és 1 koronás magyar bélyegjeggyel ellátott és lepecsételt ajánlatukat a borítékon a rendes címzésen kívül még alkalmazandó következő felirattal ellátva: „Ajánlat a 28.150/I. 902. számhoz, ócska anyag megvételére”, legkésőbb folyó évi október hó 15-ig déli 12 óráig üzletvezető-ségünk I. osztályánál benyújtani, vagy posta útján beküldeni sziveskedjék.

Az ajánlat benyújtását megelőző nap déli 12 óráig a megvenni szándékolt alkatrészek az ajánlati árral kiszámított értékének 5%, bántpénzként teendő le gyűjtőpénztárunknál készpénzben vagy állami letételekre alkalmas értékpapírokban. Későbbben érkezett ajánlatok nem fognak figyelembe vétetni.

Az ócska fordító-korong és váltóelzáró készülék vasanyagát bérmentve Pécs állomáson adjuk el s tartozik a vevő fél az anyagot saját költségén kocsiba rakatni és elszállíttatni.

Az ajánlat vételénél tehát utóbbi körülmény figyelembe vételével (100 kgként) állapítandó meg. Az ajánlati egységár számokban és szóban is tüntetendő ki az ajánlatban.

Zágráb, 1902. évi szeptember hóban.

Az Üzletvezetőség.

(Utánnomás nem díjazatik.)

Pályázat.

800 korona évi fizetéssel rendszeresített Bogáros község segédjegyzői állás 10 hónapra ideiglenesen betöltendő.

Felhivom azokat, akik ezen állást helyettesítés útján elfoglalni akarják, hogy folyamodványaikat hozzám f. hó 12-éig adják be.

Perjámos 1902. évi október 3.

Gyertyánffy s. k.,

813-21

főszolgabíró.

Hirdetmény.

A folyó évi szeptember hó 30-ik napjára kitűzött árverés eredményre nem vezetvén; alólírott község előjárósága által újból közhírré tétetik, hogy Alibunár község tulajdonát képező vadászati jog 1903. január hó 1-től kezdődő 6 évre folyó évi október hó 15-ik napján délelőtt 9 órakor ezen község háznál megtartandó nyilvános árverésen bérbe adatni fog.

Az árverési feltételek a község jegyzői hivatalában betekintheők.

Alibunár, 1902. évi október hó 4-én.

Mohaupt Gyula, Jozsimovics József,
jegyző. 810 2.2 bíró.

149.877/C. II. szám.

M. kir. államvasutak.

Hirdetmény.

Osztrák-magyar-francia vasuti kötelek.

(Gabona stb. szállításánál elérhető legolcsóbb díjletek engedélyezése.)

Folyó évi október hó 1-től visszavonásig, de legkésőbb folyó évi december hó 31-ig való érvényes gabona, hüvelyesek, őrlemények gabonából, továbbá malata és olajmagvak után, melyek az osztrák-magyar-francia vasuti kötelek 1899. év március hó 1. óta érvényes díjszabás III. rész. 1. és 2. füzetének díjtételei alapján továbbítottak, vissztérítés útján azon díjtételek számítottak fel, melyek a küldemények feladási idején, a német-francia kötelek díjszabásai alkalmazása mellett, átrovatolás útján, bebizonyíthatólag elérhető lettek volna, feltéve, hogy az ily módon elérhető összes díjtételek az alkalmazott közvetlen díjtételeknél olcsóbbak.

Ezen kedvezmény oly küldeményekre is érvényes, melyek az osztr.-magyar-francia kötelek fentemlített díjszabási füzeteinek határozmányai szerint utközbeni állomásokon beraktározva vagy reexpeditálva lettek. Hasonlóképpen felszámítottak a bécsi átrakodás által a délnémet utirányokon át kombinált vasuti és hajózási forgalomban elérhető díjtételek azon küldemények után is, melyek az Első cs. kir. Duna-gőzhajózási Társaság, valamint a Magyar Folyam- és Tengerhajózási Részvénytársaság hajóival Bécsbe érkeznek és onnan vasuton a francia keleti vasut állomásaira tovább küldetnek.

A különletek visszatérítése a fuvarlevél másodlatok bemutatása ellenében történik. Reexpeditált küldeményeknél bemutatandó azonkívül a betároló állomásig szóló eredeti fuvarlevél is.

Ezen okmányok legkésőbb két hónappal az engedély lefolyása után a cs. kir. osztrák államvasutak igazgatóságánál Bécsben terjesztendők elő.

Budapest, 1902. évi október hó 1-én.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága
a részes vasutak nevében is.

(Utánnomás nem díjazatik.)

Óriási

készlet miatt eladok mátol fogva

legfinomabb női gallérokat angol double-

szövetből 6-10 forintért,

legfinomabb női paletot-kat angol double-

szövetből 8-12 forintért,

legfinomabb női gallérokat angol crul-

szövetből 4-6 forintért,

és sok másféle ruhadarabot

a lehető legolcsóbb áron.

Felsenstein Ferenc,

Nagybecskerek.

765-x.20

Legfinomabb
esemege-
SZŐLŐ

kilója 40 fillér,

kapható

naponta

dr. Brájer Lajosnál

Uri-utca 3. sz.

(708-x.33)

5594. sz. 1902.

806-3.3

Pályázati hirdetmény.

Lemondás folytán megüresedett és 720 korona fizetéssel rendszeresített szentpéteri községi írnoki állásra pályázatot hirdetek.

Felhivom mindazokat, akik ezen á lást elnyerni óhajtják, hogy felszerelt folyamodványukat folyó évi október hó 14-éig hozzám adják be

Perjámos, 1902. évi szeptember hó 29-dikén.

Gyertyánffy,
főszolgabíró.

Kiadó
lakás.

Az Uri-utcában egy külön álló ház teljesen újonnan átalakítva, nagy lakással, konyha, foyosó stb. elkülönített kerttel november hó 1-ére kiadó.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

648-x.45